

Bilag 2: Oversigt over hørings svar

I forbindelse med udarbejdelsen af Københavns Handicappolitik 2011-2017 har politikforslaget været i høring i de politiske udvalg samt hos øvrige relevante høringspartere.

Nedenfor fremgår en oversigt over høringsparter og herefter følger bemærkninger, som er inddelt i generelle og specifikke bemærkninger.

Udvalg

Økonomiudvalget
Sundheds- og Omsorgsudvalget
Teknik- og Miljøudvalget
Kultur- og Fritidsudvalget
Børne- og Ungdomsudvalget
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Andre høringsparter

Handicaprådet
Ældrerådene i København
DH København
Dialogforum
Handicapcenter København
Borgerrådgiverudvalget

28-10-2010

Sagsnr.
2010-139743

Dokumentnr.
2010-744513

Sagsbehandler
Nina Byrnak-Storm

60104 - SOF Centralt

Bernstorffsgade 17
1592 København V

Telefon
3317 3761

E-mail
VX63@sof.kk.dk

EAN nummer
5798009683038

www.kk.dk

Udvalg

Økonomiudvalget
Sundheds- og Omsorgsudvalget
Teknik- og Miljøudvalget
Kultur- og Fritidsudvalget
Børne- og Ungdomsudvalget
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Andre høringsparter

Handicaprådet
Ældrerådene i København
DH København
Dialogforum
Handicapcenter København
Borgerrådgiverudvalget

Økonomiudvalget

<p>Generelle bemærkninger:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Økonomiudvalget ser positivt på, at Københavns Kommune får en opdateret og tidssvarende handicappolitik og godkender det fremlagte udkast til Københavns kommunes Handicappolitik 2010-2017. • Økonomiudvalget tilslutter sig de fremsatte målsætninger og principper for den fremtidige indsats for borgere med handicap. Det anses væsentligt, at der i det fremtidige arbejde fortsat lægges vægt på et samarbejde på tværs af fagforvaltningerne. Det vil styrke både de fagspecifikke indsatser og borgerens oplevelse af kommunen som en samlet enhed. • Økonomiudvalget tilslutter sig de valgte målsætninger i Handicappolitikken vedr. kommunens indsats inden for 'tilgængelighed' og 'beskæftigelse', som beskrevet i udkastet til handicappolitikken. • Udvalget bifalder, at målsætningerne er formuleret som hensigtserklæringer til efterfølgende udmøntning i konkrete initiativer og handleplaner.
<p>Bemærkninger til tværgående målsætninger vedr. tilgængelighed:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udvalget tilslutter sig målsætninger vedr. tilgængelighed: • <i>Adgang til transportnettet</i> København vil arbejde for en løbende forbedring af: <ul style="list-style-type: none"> - Den nuværende tilgængelighed i byen samt af adgangen til transportnettet • <i>Kommunikation og information</i> Alle borgere har krav på fyldestgørende og lettilgængelig information om kommunens serviceydelser og i forhold til den øvrige information kommunen formidler. Formidlingen bør tage hensyn til den enkeltes funktionsniveau. København vil derfor: <ul style="list-style-type: none"> - Sikre en udvikling og kvalificering af forvaltningernes indsats samt deres kontakt til borgerne via Borgerrådgiverens tilbagemelding.

Bemærkninger til interne målsætninger i Københavns Kommune	<ul style="list-style-type: none"> • Udvalget tilslutter sig målsætninger vedr. rekruttering og fastholdelse: • Mennesker med handicap skal have mulighed for at beskæftigelse på arbejdsmarkedet, så vidt muligt ved integration på det ordinære arbejdsmarked. Københavns Kommune skal som arbejdsplads bidrage til denne målsætning. København vil sikre:<ul style="list-style-type: none"> - At kommunen i sin egenskab af arbejdsgiver skaber gunstige betingelser for beskæftigelse af mennesker med funktionsnedsættelse og for fastholdelse af ansatte, der pådrager sig et handicap. - At kommunen internt opbygger retningslinjer og kendskab til muligheder og støtteordninger i forbindelse med at ansætte mennesker med handicap. - At kommunens hensigter om at være en attraktiv arbejdsplads for mennesker med handicap skal kommunikeres ud til offentligheden.
---	--

Generelle bemærkninger:

- Sundheds- og Omsorgsudvalget bifalder, at Københavns Kommune får en opdateret handicappolitik, som hviler på FN's Handicap-konvention og opstiller tidssvarende målsætninger for kommunens indsats for handicappede borgere og deres pårørende. Sundheds- og Omsorgsudvalget hilser på denne baggrund udarbejdelsen af en ny Handicappolitik velkommen.
- Udvalget bifalder, at politikken kerne udgøres af overordnede målsætninger for kommunens indsats overfor borgere med handicap indenfor alle de områder, hvor den handicappede borger er i kontakt med kommunen.
- Udvalget tilslutter sig de valgte målsætninger vedr. sundhed og ældre og vurderer, at målsætningerne anviser en retning for kommunens indsats, som kan bidrage til at sikre handicappede borgere et selvstændigt og værdigt liv på lige fod med byens øvrige borgere.
- Udvalget finder det rigtigt, at målsætningerne er formuleret som hensigtserklæringer til efterfølgende udmøntning i konkrete initiativer og handleplaner. Udvalget finder, at denne tilgang sikrer en meget operationel metode for udviklingsarbejdet på området.
- Udvalget ser frem til det videre arbejde med udmøntning af politikken målsætninger i konkrete initiativer og handleplaner til gavn for byens handicappede borgere

<p>Bemærkninger til målsætninger vedr. Sundhed:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udvalget støtter disse fire målsætninger, herunder særligt målsætningernes fokus på, at handicappede borgere har adgang til de samme ydelser på sundhedsområdet, som kommunens øvrige borgere – herunder den forebyggende og rehabiliterende sundhedsindsats samt hjælpemidler. • Sundheds- og Omsorgsudvalget bemærker med tilfredshed, at paradigmeskiftet fra passiv til aktiv hjælp også reflekteres i handicappolitikken ift. indsatsområdet sundhed, idet politikken eksplicit beskriver, at fokus skal være på levering af sundhedsrelaterede ydelser og hjælpemidler, som har en aktiverende karakter, sekundært en understøttende og kompenserende karakter.
<p>Bemærkninger til målsætningerne vedr. Når du bliver ældre</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Borgerne bør ikke kunne komme i klemme mellem forvaltningerne. Sundheds- og Omsorgsudvalget bifalder, at politikken opstiller en målsætning om at sikre, at byens handicappede borgere oplever sammenhængende forløb i kontakten med kommunen, uanset alder, samt en målsætning om, at forvaltningerne løbende afdækker og adresserer problemstillinger, som er knyttet til, hvorvidt den handicappede borger er under eller over 65 år. • Udvalget tilslutter sig i øvrigt politikken principper for indsatsen, herunder princippet om <i>solidaritet</i>, som betyder, at handicapkompenserende ydelser og støtteforanstaltninger som udgangspunkt er gratis eller ikke overstiger prisen på (sammenlignelige) øvrige tilbud i kommunen, og princippet om <i>personlig autonomi</i>, som betyder, at borgeren skal have mulighed for at træffe egne beslutninger.

Generelle bemærkninger:	<ul style="list-style-type: none"> • Teknik- og Miljøudvalget hilser handicappolitikken velkommen og anerkender sin egen og forvaltningens rolle i bestræbelserne på at nå målsætningerne • Teknik- og Miljøforvaltningen vil fortsætte arbejdet med at indarbejde handicap hensyn i forvaltningens anlægsprojekter og driftsaktiviteter samt i forvaltningens byggesagsbehandling
Bemærkninger til Tværgående målsætninger:	<ul style="list-style-type: none"> • Teknik- og Miljøudvalget noterer sig at have særlige opgaver på boligområdet og vedr. tilgængelighed i de offentlige rum samt adgang til transportmidler. • Teknik- og Miljøudvalget fremhæver programmet BY FOR ALLE. <p>BY FOR ALLE er et kulturforandringsprojekt, hvor fx forvaltningens arbejde med en håndbog i tilgængelighed tager udgangspunkt i det daglige arbejde og i hvordan man kan udvikle byen ved at justere forvaltningens nuværende måde at tænke på.</p> <p>Programmets strategi er: Vi skal skabe en tilgængelighed by, hvor alle kan deltage. Derfor gør vi tilgængelighed til noget naturligt i vores daglige arbejde – skaber et højere selvfølgelighedsniveau – og opnår derved en bedre tilgængelighed i byen.</p> <p>Programmets overordnede mål er, at i 2012 skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mindst 50 % af borgerne i København være "generelt tilfredse" med tilgængeligheden i byens gader, pladser og byrum. - mindst 90 % af alle ansatte i Teknik- og Miljøforvaltningen vide, hvad tilgængelighed er. - mindst 66 % af de ansatte i Teknik- og Miljøforvaltningen svare ja til, at de arbejder med tilgængelighed

<p>Generelle bemærkninger:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kultur- og Fritidsforvaltningen ser positivt på, at der udarbejdes en ny tidssvarende handicappolitik og kan anbefale det fremlagte udkast til Københavns Kommunes Handicappolitik 2010-2017. • Kultur- og Fritidsforvaltningen tilslutter sig de fremsatte målsætninger og principper for den fremtidige indsats med at forbedre forholdene for borgere med handicaps. Det anses for væsentligt, at der i det fremtidige arbejde fortsat lægges vægt på et tværforvaltningsmæssigt samarbejde. Det vil styrke både de fagspecifikke indsatser og kan styrke borgerens oplevelse af kommunen som en samlet enhed. • Det fremgår af politikken, at de københavnske borgere med handicaps har et højere uddannelsesniveau end resten af landet. Disse borgere rummer derfor mange ressourcer. Det anbefales derfor, at der i det fremtidige arbejde med politikken lægges vægt på at sikre rammer, hvori de kan udfolde sig på lige fod med andre.
<p>Bemærkninger til målsætninger vedr. Kultur og fritid:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forvaltningen kan anbefale målsætningerne på kultur- og fritidsområdet. Målsætningerne kan være løftestang for en fortsat og styrket indsats for at involvere byens kultur- og fritidsliv. Blandt andet kan øget indtænkning af handicapaspektet i fremtidige anlægssager forbedre den fysiske tilgængelighed til byens kultur- og fritidsfaciliteter.

Børne- og Ungdomsudvalget

Generelle bemærkninger:

- Udvalget bifalder, at Københavns Kommune får en opdateret handicappolitik og opstiller tidssvarende målsætninger for kommunens indsats for handicappede borgere og deres pårørende.
- Udvalget bifalder, at politikens kerne udgøres af overordnede målsætninger for kommunens indsats overfor borgere med handicap indenfor alle de områder, hvor den handicappede borger er i kontakt med kommunen.

Bemærkninger til Målsætninger for Københavns Kommune:

- Udvalget hæfter sig særligt ved handicappolitikens tværgående målsætninger (3.1.2) vedr. uddannelse og (3.1.6) vedr. tilgængelighed samt de målsætninger for udvalgte grupper (3.2.1), der beskriver de overordnede målsætninger for børn og unge med handicap. Udvalget tilslutter sig målsætningerne og vurderer, at de anviser en retning for kommunens indsats, som kan bidrage til at sikre handicappede børn og unge muligheder på lige fod med byens øvrige børn og unge.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Generelle bemærkninger:

- Udvalget udtrykker tilfredshed med, at der udarbejdes en ny Handicappolitik for Københavns Kommune, bl.a. som følge af ratificeringen af FN's Handicapkonvention.
- Udvalget er enige i,
  - at politikken for hele kommunen indeholder målsætninger på de områder, der er vigtig for indsatsen samt principper, der skal danne grundlaget for de enkelte udvalgs prioriteringer af tiltag til udvikling af indsatsen for handicappede.
  - de foreslåede målsætninger og principper, idet udvalget allerede har fokus på specielt områderne beskæftigelse, støtte, social tryghed og koordination samt målsætningerne for overgangen fra barn til voksen
  - at der i de stående udvalg udarbejdes handlingsplaner, således at der er sammenhæng mellem plan og budget.
- Udvalget konstaterer med tilfredshed fokuseringen på, at handicappede oplever en sammenhængende og koordineret indsats, uafhængig af om indsatsen i henhold til sektorprincipper og til kommunens struktur er delt på flere forvaltninger og dermed også på flere medarbejdere.
- Udvalget har netop med dette for øje sigtet mod et øget samarbejde på tværs af forvaltningerne, således at den handicappede oplever en sammenhæng mellem en beskæftigelsesmæssig, social- og sundhedsmæssig indsats.
- Udvalget kan også oplyse, at der i henhold til handlingsplanen for udvikling af indsatsen på handicapområdet allerede er etableret en specialindsats for handicappede, samt etableret et netværk, der også omfatter medarbejdere i SOF. Gennem netværket og kontakter til handicaporganisationerne øges medarbejdernes viden og kompetencer på handicapområdet. Dette er områder, som også indgår i den nye Handicappolitik.
- Udvalget vil endelig pege på, at Politikken, på grund af tidspunktet for vedtagelse, bør omfatte perioden 2011 til 2017 og ikke 2010.

Bemærkninger til handleplaner	<ul style="list-style-type: none"> • Udvalget er af den opfattelse, at politikken afsnit om cyklus mere præcist bør fastlægge en tidsplan for udarbejdelse af en fælles handlingsplan, samt også angive ansvarsfordelingen for udarbejdelse af handlingsplaner, ikke mindst på tværgående områder. Det bør fremgå af politikken, hvor ofte en sådan handlingsplan udarbejdes (f.eks. kan det ske samtidig med afgivelsen af statusbeskrivelsen, altså hvert 2. år). • Samtidig med udarbejdelse af den første handlingsplan efter vedtagelse af politikken (foråret 2011), vil udvalget foreslå, at der i et samarbejde mellem forvaltningerne iværksættes et analysearbejde med henblik på nærmere at afdække antallet af handicappede i Københavns Kommune, herunder hvorledes de enkelte målgrupper indgår i forvaltningernes indsats. En sådan analyse kan også afdække omfanget af handicappede borgere med en indsats, hvori flere forvaltninger indgår, og dermed også omfanget af den indsats, der skal iværksættes for at nå målsætningen om en sammenhængende og koordineret indsats.
--------------------------------------	---

Handicaprådet	
Generelle bemærkninger:	<ul style="list-style-type: none"> • Handicaprådet har ikke yderligere bemærkninger til indholdet i handicappolitikken. Handicaprådet har været involveret i udarbejdelsen af politikken og ser frem til fortsat at samarbejde med Socialforvaltningen og øvrige forvaltninger i forbindelse med udarbejdelse af handicappolitikens konkrete handleplaner. • Rådet opfordrer til, at handicap-politikken prioriteres politisk og at de initiativer i handleplanerne, der kræver finansiering, indgår i budgetforhandlingerne for 2012 og frem.

Ældrerådene i København

Generelle bemærkninger:	<ul style="list-style-type: none"> • Ældrerådene finder det naturligt, at der nu formuleres en ny og tidssvarende politik på handicapområdet. De finder det positivt, at <ul style="list-style-type: none"> - samtlige medarbejdere skal indtænke handicapaspektet i deres beslutninger og planer - borgere med handicap oplever sammenhængende forløb i forbindelse med visitation til og levering af ydelser fra kommunen, uanset karakteren af borgerens handicap, aldre, livsfase, bosted mv. • Ældrerådene har noteret sig det helt selvfølgelig, at handicappolitikens overordnede målsætninger berører samtlige forvaltninger, og at den skal følges på af konkrete initiativer og handleplaner • Ældrerådene bemærker, at kommunen bør være mere opmærksom på, at pjecer og øvrigt oplysningsmateriale, kommunens hjemmeside mv. skriftmæssigt udformes på en sådan måde, at også synshæmmede har mulighed for at sætte sig ind i det skrevne
--------------------------------	---

DH København

Generelle bemærkninger:	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen bemærkninger. Der er ikke fremsendt hørings svar.
--------------------------------	---

Dialogforum

Generelle bemærkninger:	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen bemærkninger. Der er ikke fremsendt hørings svar.
--------------------------------	---

Centerrådet i Handicapcenter København

Generelle bemærkninger:	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen bemærkninger. Der er ikke fremsendt hørings svar.
--------------------------------	---

Borgerråd giverudvalget

Generelle bemærkninger:	<ul style="list-style-type: none"> • Borgerråd giverudvalget finder det positivt, at der er tale om et fælles forvaltningsforslag, der således er udarbejdet i samarbejde mellem alle syv forvaltninger og med input og inspiration fra de enkelte forvaltninger og dermed forpligter alle syv forvaltninger • Borgerråd giveren stiller sig i overensstemmelse med sit mandat til rådighed i forhold til deltagelse i undervisning og arbejdsgrupper i forbindelse med det videre arbejde med Københavns Kommunes Handicappolitik. Borgerråd giveren har taget forbehold for ressourceanvendelse i så henseende.
Bemærkninger til bilag vedr. Kompensationsmuligheder:	<ul style="list-style-type: none"> • Borgerråd giverudvalget tilslutter sig de kompensationsmuligheder, der fremgår af bilaget. • Kompensationsmulighederne er fint i overensstemmelse med det, der efterspørges, i de fleste af de tilbagemeldinger, som udvalget får af Borgerråd giveren fra møder med handicappede borgere. • Udvalget ser det som vigtigt, at man i det videre arbejde er opmærksom på de enkelte handicapgrupper og deres indbyrdes forskellighed og indsatsområder
Bemærkninger til de Tværgående målsætninger	<ul style="list-style-type: none"> • Borgerråd giverudvalget tilslutter sig den tværgående målsætning, der er rettet mod borgere med handicap på tværs af alder og livssituation. Udvalget skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på, at Borgerråd giveren tidligere har sat fokus på vigtigheden af det tværgående samarbejde. Blandt andet fremgår det af Borgerråd giverens Årsberetning fra 2007.
Bemærkninger til målsætninger for udvalgte grupper	<ul style="list-style-type: none"> • Borgerråd giverudvalget er enig med Socialforvaltningen i, at der skal tages særlige hensyn til de udvalgte grupper, som af forskellige årsager er særligt sårbare eller særligt udsatte. Borgerråd giverudvalget skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på Borgerråd giverens Årsberetning fra 2008.

Bemærkninger til interne målsætninger i KK	<ul style="list-style-type: none"> • Borgerråd giverudvalget tilslutter sig vigtigheden af interne målsætninger i kommunen, der retter sig mod kommunens medarbejdere, således at disse oplyses tilstrækkeligt om de forskellige handicapgrupper og deres behov, og samtidig sikrer at kommunens medarbejdere opnår en større forståelse for borgere med handicap. • Udvalget peger på Borgerråd giverens mulighed for at bidrage med input i forhold til en mere kvalificeret indsats via Borgerråd giverens nye værktøj, KlarRet, der netop retter sig mod medarbejderne i kommunen.
Bemærkninger vedr. Principper	<ul style="list-style-type: none"> • Borgerråd giverudvalget tilslutter sig definitionen af principperne, som skal være styrende for indsats og service i forhold til borgere med handicap, og som skal være gældende i alle kommunens forvaltninger. Udvalget bemærker, at det er positivt, at Københavns Kommune har valgt at udvide Den Danske Handicappolitikks fire principper med yderligere tre principper.
Bemærkninger vedr. Handleplaner	<ul style="list-style-type: none"> • Borgerråd giverudvalget bemærker vigtigheden i at inddrage relevante parter i implementeringen ligesom i opfølgningen.